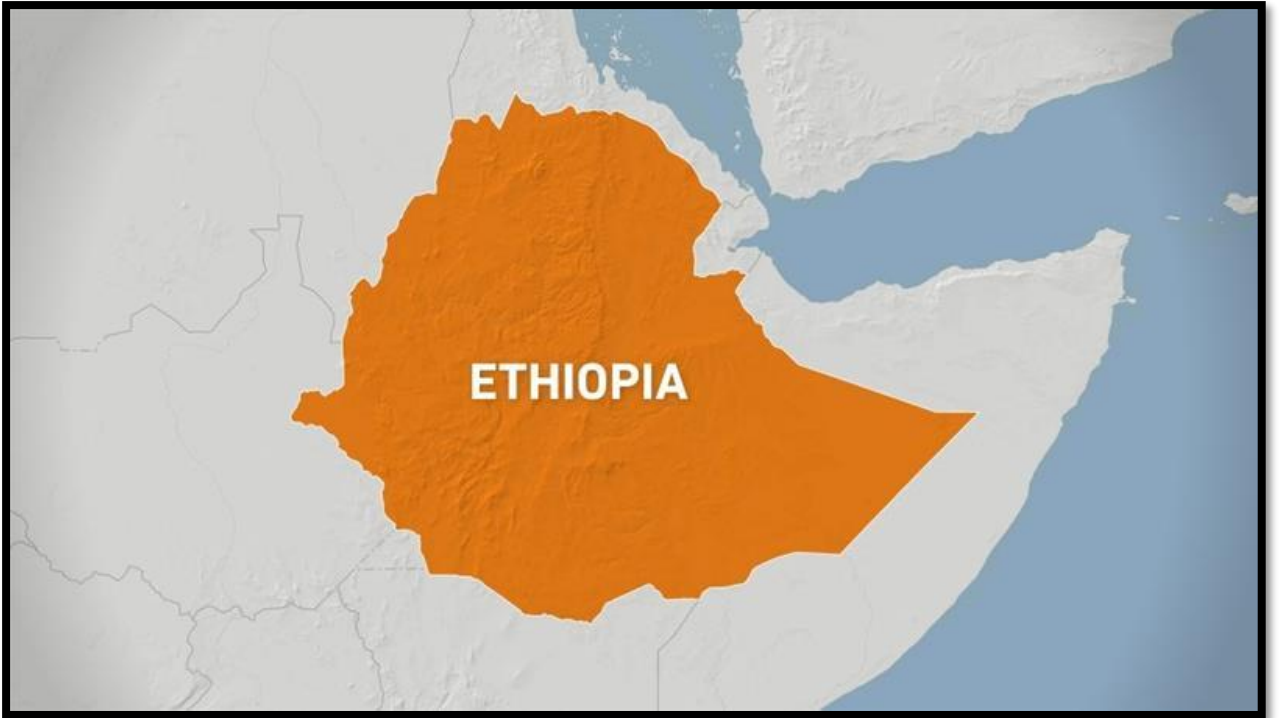

ADASO
ADANA SANAYİ ODASI

ETİYOPYA ÜLKE BİLGİ NOTU

3 MART 2020

ADASO İhracat Destek Ofisi

Ülke Profili

Resmi Adı

• Etiyopya Federal Demokratik Cumhuriyeti

Yönetim Biçimi

• Federal Cumhuriyet

Devlet Başkanı

• Sahle-Work Zewde

Başkent

• Addis Ababa

Nüfus

• 89,8 Milyon

Yüz Ölçümü (km²)

• 1.221.900

Dil

• Amharca

Etnik Yapı

• Oromolar, Amharalar, Tigreler, Sidamolar, Shankellalar, Somalililer, Afarlar ve Gurageler

Para Birimi

• Birr (ETB)

GSYİH (Milyon \$)

• 61,6 Milyar ABD Doları

Kişi Başına Düşen GSYİH (\$)

• 687 ABD Doları

Büyüme Oranı (%)

• % 10,2

Genel Ekonomik Durum

Ekonomik

Dünyanın ve Afrika'nın en fakir ülkelerinden birisi olan Etiyopya'da 1990'lı yılların başından itibaren serbest pazar ekonomisine dayalı stratejiler izlenmeye başlanmış ve yapısal reformların uygulanmasına öncelik verilmiştir. Bu çerçevede, iç fiyatların yeniden düzenlenmesi, dış ticaretin liberalizasyonu, devlet işletmelerinin özelleştirilmesi ve iç ve dış özel yatırımların desteklenmesi hükümetlerin öncelikli hedefleri arasında yer almıştır.

Hükümet yollar, elektrik santralleri ve telekomünikasyon gibi ülkenin altyapısını geliştirmek amacıyla yoğun bir yatırım sürecine girmiştir. Bunun yanı sıra, hükümet kamu iktisadi kuruluşlarının özelleştirilmesi programını da yürürlüğe koymuştur. Özelleştirme süreci her ne kadar yavaş olsa da son on yıl içerisinde birçok küçük ve orta ölçekli kamu iktisadi kuruluşu özelleştirilmiştir.

Hükümet elektrik santralleri ve telekomünikasyon gibi sektörlerde yabancı yatırımların ülkeye çekmeye çalışmaktadır. Etiyopya'da tarım sektörü, tekstil ve deri gibi tarıma dayalı sanayilerde ve turizm sektörünün gelişiminde de yabancı sermayeye büyük ihtiyaç duyulmaktadır.

Yabancı ve yerli özel sektör yatırımlarını teşvik etmek amacıyla, 1992 yılında Yatırım Kanunu (Investment Code) çıkarılmış ve bugüne kadar bu kanunda birkaç kez değişiklik yapılmıştır.

Etiyopya'da 2010 yılının ağustos ayında 2010-2015 dönemini içeren beş yıllık kalkınma planı yürürlüğe girmiştir. Söz konusu plan Etiyopya'da sürdürülebilir kalkınmanın sağlanması ve yoksulluğun giderilmesi için önemli tedbirleri içermektedir. Bu kalkınma planından önce 2006-2010 döneminde yürütülen gelişme ve değişim planı (GAP) da son kalkınma planının uygulanmasında esas teşkil etmiştir. Söz konusu planlarda tarım, sanayi ve altyapı öncelikli konuları teşkil etmekte olup, ülkedeki yaşam standartlarının yükseltilerek yoksulluğun giderilmesinin hizmetler sektöründen ziyade özellikle bu sektörlerle önem verilerek sağlanabileceği hususu benimsenmiştir.

Plan hedefleri doğrultusunda tarım sektöründe yeni arazilerin tarıma açılması, girdi kullanımının artırılması, alt yapının iyileştirilmesi ve elde edilen üretimin daha iyi koşullarda pazarlanmasının teşvik edilmesi yoluna gidilmiştir. Özellikle ülke ekonomisine büyük katkı sağlayan hububat, kahve ve çay gibi ürünlerin üretimlerinin artırılması için büyük çaba gösterilmiştir.

Etiyopya'da GSYİH 2017 yılı itibariyle 75,7 milyar dolar olarak gerçekleşmiş, 2018 yılında ise 80,3 milyar dolara yükseldiği tahmin edilmektedir. 2020 yılı GSYİH tahminleri ise 99,4 milyar dolardır. Etiyopya'nın kalkınma hızı ise 2017 yılında %10,1 ile oldukça yüksek düzeyde gerçekleşmiş, 2018 yılında %7,7 olarak gerçekleştiği tahmin edilmektedir. 2020 yılı kalkınma hızı tahminleri ise %7,5 civarındadır.

Ekonomik Performans

Etiyopyadaki son ekonomik veriler ülke ekonomisinin global ekonomik krizin olumsuz etkilerinden kurtulmaya başladığını göstermektedir. Global resesyon Etiyopya'nın hem ihracatını hem de yatırımlarını olumsuz etkilemiştir. Tarım sektöründe son yaşanan gelişmeler ümit verici olup, olumsuz iklim koşullarına rağmen ekilen arazilerdeki ve gübre kullanımındaki artış, son yıllarda tarımsal üretimin beklenenden yüksek gerçekleşmesini sağlamaktadır. Ülkede enerji üretimi ise son yıllarda faaliyete geçen üç hidroelektrik santrali sayesinde ikiye katlanarak 2 milyar megawata yükselmiştir. Bu santrallerin tam kapasite ile çalışması durumunda enerji üretiminin %50 artış göstereceği belirtilmektedir.

Etiyopya’da önümüzdeki yıllarda GSYH’nin hızlanarak artması beklenmektedir. Tarım sektöründe ve tarıma dayalı sanayi sektörlerindeki gelişmeler genel ekonomiyi olumlu yönde etkileyecektir. Etiyopya’da kullanılabilir enerji üretiminin artması ve pazarlama altyapısının gittikçe iyileşmesi neticesinde ülkede daha fazla üretici pazar için üretim yapmaya başlamış olup, bu sayının önümüzdeki yıllarda da gittikçe artış göstermesi beklenmektedir.

Gerçekleştirilen kurumsal reformlar, yeni düzenlemeler ve altyapının giderek iyileşmesi Etiyopya’daki ticari faaliyetleri de daha kolay ve daha ucuz hale gelmeye başlamıştır. Ancak gerek altyapı ve gerekse mevzuat açısından halen ülkede yapılması gereken birçok eksiklik söz konusudur.

Ülkede enflasyon giderek azalma göstermiş olup, 2014 yılında %7,4’e gerilemiştir. 2015 yılında %10,1 olan enflasyon oranı 2016 yılında ise IMF tahminlerine göre 6,6’ya gerilemiştir. 2016 yılında sıkı para politikası ve yüksek tarımsal üretim, özellikle gıdalardaki fiyat artışlarını engelleyerek enflasyonun yüksek çıkmasını engellemiştir. 2017 yılında %10,7’ye yükselen enflasyonun 2018 yılında 13,8’e yükseldiği tahmin edilmekte, 2020 yılında ise %8 civarında gerçekleşmesi tahmin edilmektedir.

Dış Ticaret

Etiyopya dünyada en az gelişmiş ülkelerden biridir. Diğer az gelişmiş ülkeler gibi Etiyopya’da da tarım sektörü tek büyük sektör konumunda olup, sektörün performansı tüm ekonominin performansına yön vermektedir. Sanayi sektörü ise gelişmenin başlangıç aşamalarında. Tarım sektörü dışında önemli bir üretim gücü bulunmayan Etiyopya sanayi ürünlerinin hemen hemen tamamına yakını ithal etmektedir. Tarımsal ürünlerden elde ettiği ihracat geliri ile sanayi ürünleri ithalatını karşılayamayan Etiyopya, kronik bir biçimde dış ticaret açığı vermektedir. 2014 yılından itibaren 10 milyar doların üzerine çıkan dış ticaret açığının önümüzdeki yıllarda da devam etmesi beklenmektedir.

ITC verilerine göre Etiyopya’nın 2006 yılında 1 milyar dolar civarında gerçekleşen ihracatının 2014 yılında 3 milyar dolara ulaştığı 2017 yılında ise yaklaşık 2,9 milyar dolar olarak gerçekleştiği görülmektedir.

Etiyopya’nın 2006 yılında 5 milyar dolar civarında bulunan ithalatının ise 2016 yılında 16,4 milyar dolarla maksimum değerine ulaşmış, 2017 yılında ise 14,7 milyar dolara gerilediği görülmektedir.

Etiyopya’nın ihracatının çok büyük bir bölümü tarımsal ürünlere dayanmaktadır. 2017 yılında genel olarak en önemli ihraç ürünleri kahve, susam ve diğer yağlı tohumlar, sebzeler bakliyat ve kesme çiçektir. İlk 5 ürünün ihracatı toplam ihracatın %70’inden fazlasını oluşturmaktadır. Etiyopya kahveyi en çok Almanya, Arabistan, ABD, Belçika ve Japonya’ya, susamı en çok Çin, İsrail, BAE, Türkiye ve Vietnam’a; sebzeyi Somali, Cibuti, Arabistan, BAE ve Yemen’e; bakliyatı Vietnam, Endonezya, Pakistan, BAE ve Kenya’ya; Kesme çiçeği ise en çok Hollanda, Arabistan, İngiltere, Norveç ve Japonya’ya ihraç etmektedir. Son yıllarda Etiyopya’nın ihracatta yüzünü güldüren ve en hızlı gelişme gösteren sektör çiçekçilik olmuştur. 2000 yılında 1 firma ile ihracata başlayan sektör günümüzde 100’e yakın üretici-ihracatçıya sahiptir. 2005 yılında sadece 12 milyon dolar olan kesme çiçek ihracatı 2017 yılında 200 milyon dolara ulaşmıştır.

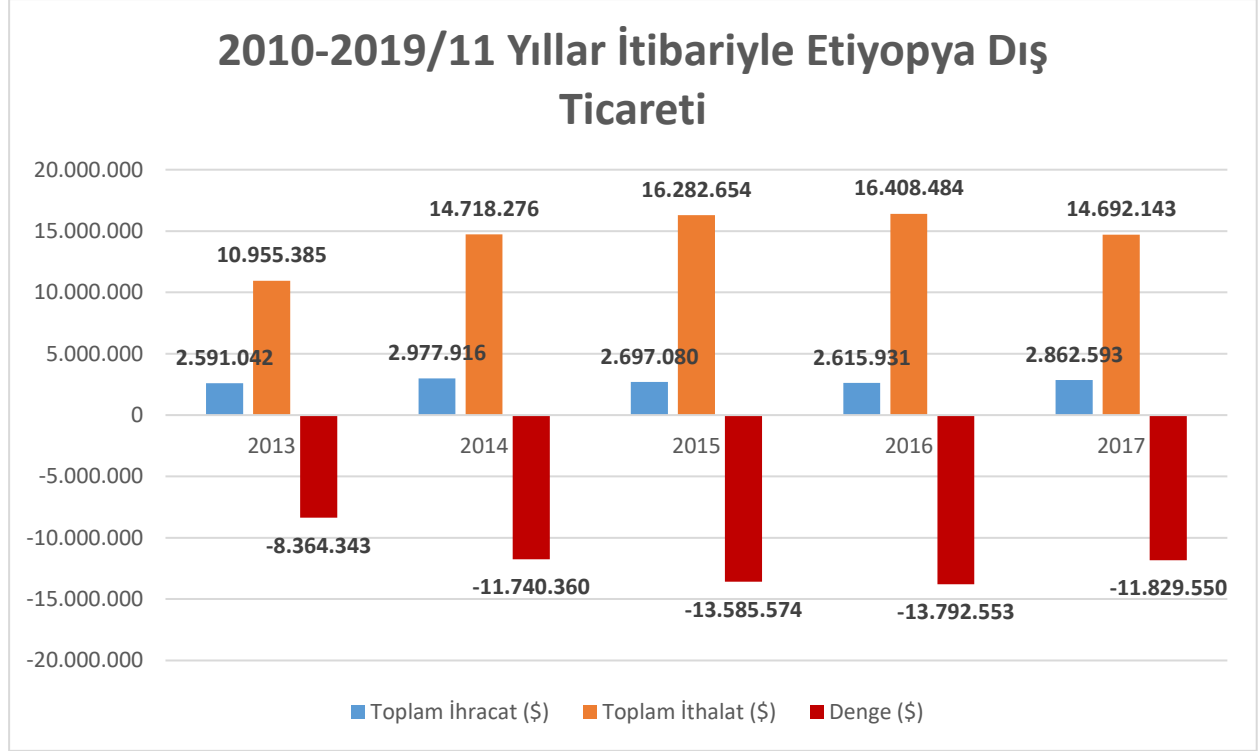
Önemli diğer bir ihraç kalemi olan canlı hayvan veya bunların etlerinin tamamına yakını civardaki Müslüman ülkelere ihraç edilirken deriler AB ve Uzak Doğu ülkelerine satılmaktadır.

Kaynak: T.C.Ticaret Bakanlığı

Dış Ticaret Verileri (1.000 USD)

Yıllar	Toplam İhracat (\$)	Toplam İthalat (\$)	Hacim (\$)	Denge (\$)
2013	2.591.042	10.955.385	13.546.427	-8.364.343
2014	2.977.916	14.718.276	17.696.192	-11.740.360
2015	2.697.080	16.282.654	18.979.734	-13.585.574
2016	2.615.931	16.408.484	19.024.415	-13.792.553
2017	2.862.593	14.692.143	17.554.736	-11.829.550

Kaynak: TradeMap-ITC verileri

Dış Ticaret Ortakları;

Etiyopya İthalatı

Etiyopya İhracatı

İhracatçı Ülkeler 2017	
	Dünya
1	Çin
2	ABD
3	Hindistan
4	Japonya
5	İtalya
6	Türkiye
7	Kuveyt
8	Suudi Arabistan
9	Malezya
10	Fas
11	Endonezya
12	BAE
13	Almanya
14	Hollanda
15	Güney Afrika

İthalatçı Ülkeler 2017	
	Dünya
1	Çin
2	Somali
3	ABD
4	Suudi Arabistan
5	Almanya
6	Hollanda
7	BAE
8	İsviçre
9	Japonya
10	Cibuti
11	Belçika
12	İsrail
13	Vietnam
14	Kenya
20	Türkiye

(1.000 USD) Kaynak: TradeMap-ITC verileri

Etiyopya'nın ithalatında 2017 yılında, Türkiye 6.sırada ve yine aynı dönemde ihracatında 20. sırada yer almıştır.

Etiyopya'nın Dünya'dan İthalatında Başlıca Ürünler Birim: 1.000 USD(Kaynak: TradeMap-ITC verileri)

GTİP	Fasıl Adı	2016	2017	2016-2017 Değişim %	'17 Pay
Toplam	Tüm ürünler	16.408.484	14.692.143	-10,46%	100,00%
'84	Makine, mekanik aletler, nükleer reaktörler, kazanlar; bunların parçaları	2.637.090	2.664.905	1,05%	18,14%
'87	Demiryolu veya tramvay vagonları dışındaki araçlar ve bunların aksam, parça ve aksesuarı	1.392.287	1.406.333	1,01%	9,57%
'85	Elektrikli makine ve cihazlar ve bunların aksam ve parçaları; ses kayıt cihazları ve üreme cihazları, televizyon ...	1.750.032	1.297.245	-25,87%	8,83%
'27	Mineral yakıtlar, mineral yağlar ve bunların damıtılmasından elde edilen ürünler; bitümlü maddeler, mineral ...	1.444.779	1.236.827	-14,39%	8,42%
'72	Demir ve çelik	892.121	799.280	-10,41%	5,44%
'10	Hububat	964.485	639.877	-33,66%	4,36%
'39	Plastikler ve mamulleri	553.512	634.225	14,58%	4,32%
'73	Demir veya çelikten eşya	800.760	569.498	-28,88%	3,88%
'15	Hayvansal veya bitkisel katı ve sıvı yağlar ve bunların parçalanma ürünleri; hazır yemeklik yağlar, hayvan ...	512.194	539.890	5,41%	3,67%
'30	Eczacılıkla ilgili ürünler	660.751	536.110	-18,86%	3,65%
'31	Gübreler	460.374	373.470	-18,88%	2,54%
'88	Uçaklar, uzay araçları ve bunların parçaları	499.953	330.431	-33,91%	2,25%
'90	Optik, fotografik, sinematografik, ölçme, kontrol, hassas, tıbbi veya cerrahi ...	249.226	250.952	0,69%	1,71%
'40	Kauçuk ve kauçuktan eşya	248.401	239.933	-3,41%	1,63%
'62	Örülmemiş giyim eşyası ve aksesuarı	239.305	212.434	-11,23%	1,45%
'17	Şeker ve şeker mamulleri	250.325	207.699	-17,03%	1,41%
'38	Çeşitli kimyasal ürünler	207.334	195.622	-5,65%	1,33%
'94	Mobilya; yatak takımları, şilteler, şilte destekleri, minderler ve benzeri doldurulmuş mobilyalar; ...	178.468	167.501	-6,15%	1,14%
'48	Kağıt ve karton; kağıt hamuru, kağıt veya mukavadan eşya	167.039	149.576	-10,45%	1,02%
'76	Alüminyum ve mamulleri	175.022	147.439	-15,76%	1,00%
'54	İnsan yapımı filamentler; suni tekstil malzemelerinden şeritler ve benzerleri	132.225	122.569	-7,30%	0,83%
'61	Örme giyim eşyası ve aksesuarı	93.691	118.975	26,99%	0,81%
'19	Tahıl, un, nişasta veya süt müstahzarları; pastacılık ürünleri	156.335	113.702	-27,27%	0,77%
'64	Ayakkabı, tozluk ve benzerleri; bu tür eşyaların parçaları	98.696	112.890	14,38%	0,77%
'44	Ahşap ve ahşap ürünler; odun kömürü	90.698	107.720	18,77%	0,73%
'29	Organik kimyasallar	92.541	101.843	10,05%	0,69%
'34	Sabun, organik yüzey aktif maddeler, yıkama müstahzarları, yağlama müstahzarları, suni ...	91.910	91.140	-0,84%	0,62%
'69	Seramik ürünler	82.002	87.464	6,66%	0,60%
'33	Uçucu yağlar ve resinoidler; parfümeri, kozmetik veya tuvalet müstahzarları	86.843	84.468	-2,73%	0,57%
'63	Diğer hazır tekstil ürünleri; setleri; yıpranmış giysiler ve yıpranmış tekstil ürünleri; eski püskü giysiler	51.548	79.851	54,91%	0,54%
'07	Yenilebilir sebzeler ve bazı kök ve yumrular	86.359	74.913	-13,25%	0,51%
'70	Cam ve cam eşyalar	71.036	74.592	5,01%	0,51%
'32	Tabaklama veya boyama ekstraları; tanenler ve türevleri; boyalar, pigmentler ve diğer renklendiriciler ...	57.090	63.731	11,63%	0,43%

Etiyopya'nın Dünya'ya İhracatında Başlıca Ürünler Birim: 1.000 USD

Kaynak: TradeMap-ITC verileri

GTİP	Fasıl Adı	2016	2017	2016-2017 Değişim %	'17 Pay
Toplam	Tüm ürünler			9,43%	19,48%
		2.615.931	2.862.593		
'09	Kahve, çay, maté ve baharatlar	757.312	963.031	27,16%	6,55%
'07	Yenilebilir sebzeler ve bazı kök ve yumrular	526.952	538.365	2,17%	3,66%
'12	Yağlı tohumlar ve yağlı meyveler; çeşitli tahıllar, tohumlar ve meyveler; endüstriyel veya tıbbi ...	516.851	446.273	-13,66%	3,04%
'06	Canlı ağaçlar ve diğer bitkiler; ampuller, kökler ve benzerleri; kesme çiçek ve süs yeşillik	216.156	221.928	2,67%	1,51%
'71	Doğal veya kültür incileri, kıymetli veya yarı kıymetli taşlar, kıymetli metaller, kaplanmış metaller ...	117.578	125.685	6,89%	0,86%
'02	Et ve yenilebilir sakatat	93.648	97.090	3,68%	0,66%
'41	Ham deri ve postlar (furskins hariç) ve deri	67.606	74.766	10,59%	0,51%
'01	Canlı hayvanlar	90.743	61.918	-31,77%	0,42%
'85	Elektrikli makine ve cihazlar ve bunların aksam ve parçaları; ses kayıt cihazları ve üreme cihazları, televizyon ...	20.431	56.202	175,08%	0,38%
'64	Ayakkabı, tozluk ve benzerleri; bu tür eşyaların parçaları	37.118	45.485	22,54%	0,31%
'61	Örme giyim eşyası ve aksesuarı	32.024	40.941	27,84%	0,28%
'62	Örülmemiş giyim eşyası ve aksesuarı	20.481	27.139	32,51%	0,18%
'10	Hububat	5.304	26.874	406,67%	0,18%
'52	Pamuk	11.492	19.675	71,21%	0,13%
'25	Tuz; kükürt; toprak ve taş; sıvama malzemeleri, kireç ve çimento	13.684	14.685	7,32%	0,10%
'19	Tahıl, un, nişasta veya süt müstahzarları; pastacılık ürünleri	11.981	12.747	6,39%	0,09%
'13	Lac; sakız, reçine ve diğer bitkisel özsu ve hülasalar	8.991	12.038	33,89%	0,08%
'26	Cevher, cüraf ve kül	6.720	9.833	46,32%	0,07%
'17	Şeker ve şeker mamulleri	5.707	8.181	43,35%	0,06%
'08	Yenilebilir meyve ve fındık; narenciye veya kavun kabuğu	7.894	8.038	1,82%	0,05%
'42	Deri ürünleri; saraçlık ve koşum takımı; seyahat eşyaları, el çantaları ve benzeri kaplar; nesne ...	7.504	7.717	2,84%	0,05%
'63	Diğer hazır tekstil ürünleri; setleri; yıpranmış giysiler ve yıpranmış tekstil ürünleri; eski püskü giysiler	8.625	6.600	-23,48%	0,04%
'20	Sebze, meyve, kuruyemiş veya bitkilerin diğer kısımlarının preparatları	3.221	6.200	92,49%	0,04%
'54	İnsan yapımı filamentler; suni tekstil malzemelerinden şeritler ve benzerleri	3.069	4.807	56,63%	0,03%
'22	İçecekler, alkollü içkiler ve sirke	3.407	3.142	-7,78%	0,02%
'15	Hayvansal veya bitkisel katı ve sıvı yağlar ve bunların parçalanma ürünleri; hazır yemeklik yağlar; hayvan ...	2.000	2.926	46,30%	0,02%
'39	Plastikler ve mamulleri	2.144	2.799	30,55%	0,02%
'05	Tarifenin başka yerinde belirtilmeyen veya yer almayan hayvansal menşeli ürünler	2.230	2.003	-10,18%	0,01%
'23	Gıda endüstrilerinden kalıntılar ve atıklar; hazırlanmış hayvan yemi	51	1.864	3554,90%	0,01%
'04	Süt ürünleri; kuşların yumurtaları; doğal bal; başka yerde değil, hayvansal kökenli yenilebilir ürünler ...	2.003	1.723	-13,98%	0,01%

Türkiye-Etiyopya İkili Ticaret

Etiyopya Türkiye dış ticareti ise giderek artış göstermekle birlikte ihracatımız henüz istenilen düzeye ulaşmamıştır. 2014 yılında 329 milyon dolar olan ihracatımız 2015 yılında 384 milyon dolara 2016 yılında ise 404 milyon dolarla maksimuma yükselmiş,2017 yılında ise 339 milyon dolara gerilemiştir. İthalatımız ise 2014 yılında maksimuma ulaştığı 67,5 milyon dolardan 2015 yılında 35,7 milyon dolara, 2016 yılında 35,3 milyon dolara 2017 yılında da 31,5 milyon dolara gerilemiştir. İki ülke arasındaki dış ticaret sürekli ülkemiz lehine fazlalık vermekte olup, 2014 yılında Etiyopya ile olan dış ticaretimiz ülkemiz lehine 261,7 milyon dolar fazlalık vermiş iken, 2015 yılında bu rakam 347,8 milyon dolara 2016 yılında 369 milyon dolara yükselmiş, 2017 yılında da 307 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir.

2018 ve 2019 yıllarında da sırasıyla 287 milyon ve 350 milyon dolar fazla veren ikili ticarete, 2019 yılında yeniden 400 milyon dolarlık ticaret hacmine ulaşılmıştır.

Türkiye-Etiyopya İkili Ticaret				
Yıl	İhracat (USD)	İthalat (USD)	Hacim (USD)	Denge (USD)
2015	383.595.916	35.717.623	419.313.539	347.878.293
2016	404.419.649	35.309.599	439.729.248	369.110.050
2017	338.513.538	31.526.686	370.040.224	306.986.852
2018	321.570.234	34.441.204	356.011.438	287.129.030
2019	378.026.384	27.500.444	405.526.828	350.525.940

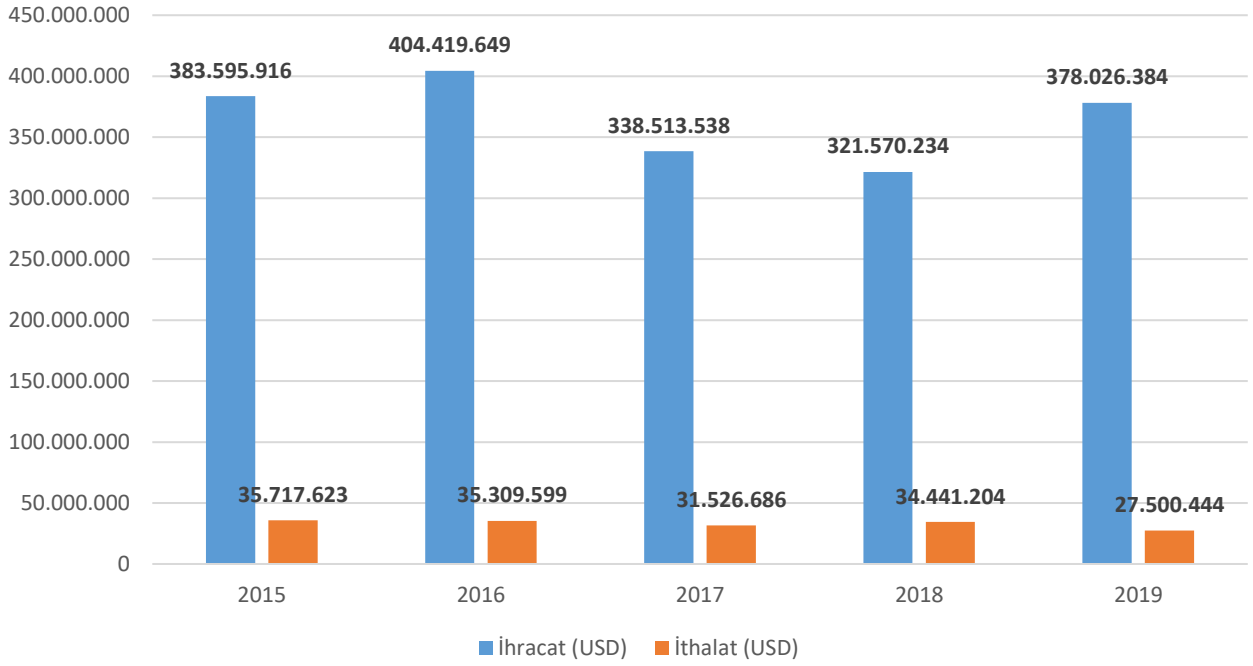
Kaynak: TÜİK

Türkiye-Etiyopya		
Yıl	İhracat Değişim (%)	İthalat Değişim (%)
2015	16,53%	-47,07%
2016	5,43%	-1,14%
2017	-16,30%	-10,71%
2018	-5,01%	9,24%
2019	17,56%	-20,15%

Etiyopya'ya olan ihracatımızdaki en önemli ürünler demir çelik sektörü ürünleridir. 2019 yılındaki Etiyopya'ya olan ihracatımızın yaklaşık yarısını demir çelik ve ürünleri ihracatı oluşturmuştur. İhracatımızda demir çelik ürünleri dışında hijyenik havlular ve bebek bezleri, bakır teller, sıvılar için pompalar ve izole edilmiş kablo ve teller önemli yer tutmaktadır.

Türkiye-Etiyopya İhracat/İthalat Rakamları (USD)

Türkiye'nin Etiyopya'dan İthalatı (USD)- TÜİK

GTİP / Fasıı Adı	2018	2019	2018-2019 Değişim %	2019 Pay
Genel Toplam	34.441.204	27.500.444	-20,15%	7,27%
12-Yağlı tohum ve meyveler, muhtelif tane, tohum ve meyveler, sanayide ve tıpta kullanılan bitkiler, saman ve kaba yem	-	15.432.124	-	4,08%
52-Pamuk, pamuk ipliği ve pamuklu mensucat	8.327.731	4.830.712	-41,99%	1,28%
17-Şeker ve şeker mamulleri	715.356	1.687.898	135,95%	0,45%
7-Yenilen sebzeler ve bazı kök ve yumrular	6.290.270	1.642.477	-73,89%	0,43%
9-Kahve, çay, paraguay çayı ve baharat	1.086.140	1.526.750	40,57%	0,40%
39-Plastikler ve mamulleri	123.978	813.442	556,12%	0,22%
54-Sentetik ve suni filamentler, şeritler ve benzeri sentetik ve suni dokumaya elverişli maddeler	498.396	710.390	42,54%	0,19%
96-Çeşitli mamul eşya (hijyenik havlu, bebek bezi, kalem, çakmak, fermuar, fırça vb.)	172.768	250.447	44,96%	0,07%
71-Kıymetli veya yarı kıymetli taşlar, kıymetli metaller, inciler, taklit mücevherci eşyası, metal paralar	40.170	198.758	394,79%	0,05%
61-Örme giyim eşyası ve aksesuarı	253.933	170.319	-32,93%	0,05%
6-Canlı ağaçlar ve diğer bitkiler, yumrular, kökler ve benzerleri, kesme çiçekler ve süs yaprakları	241.577	153.796	-36,34%	0,04%
85-Elektrikli makina ve cihazlar, ses kaydetme-verme, televizyon görüntü-ses kaydetme-verme cihazları,aksam-parça-aksesuarı	85.182	57.800	-32,15%	0,02%
62-Örülmemiş giyim eşyası ve aksesuarı	12.053	24.572	103,87%	0,01%
63-Dokunabilir maddelerden hazır eşya, takımlar, kullanılmış giyim ve dokunmuş diğer eşya, paçavralar	12.049	664	-94,49%	0,00%
23-Gıda sanayiinin kalıntı ve döküntüleri, hayvanlar için hazırlanmış kaba yemler	-	178	-	0,00%
25-Tuz, kükürt, topraklar ve taşlar, alçılar, kireçler ve çimento	-	117	-	0,00%

Türkiye'nin Etiyopya'ya İhracatı (USD) - TÜİK

GTİP / Fasıı Adı	2018	2019	2018-2019 Değişim %	2019 Pay
Genel Toplam	321.570.234	378.026.384	17,56%	100,00%
72-Demir ve elik	144.900.502	213.307.989	47,21%	56,43%
84-Kazanlar, makinalar, mekanik cihazlar ve aletler, nükleer reaktörler, bunların aksam ve parçaları	36.330.857	32.395.424	-10,83%	8,57%
85-Elektrikli makina ve cihazlar, ses kaydetme-verme, televizyon görüntü-ses kaydetme-verme cihazları, aksam-parça-aksesuarı	18.772.714	20.881.707	11,23%	5,52%
39-Plastikler ve mamulleri	11.973.432	16.607.783	38,71%	4,39%
74-Bakır ve bakırdan eşya	12.588.191	12.122.510	-3,70%	3,21%
73-Demir veya çelikten eşya	16.148.756	8.883.198	-44,99%	2,35%
57-Halılar ve diğer dokumaya elverişli maddelerden yer kaplamaları	4.353.025	6.677.042	53,39%	1,77%
30-Eczacılık ürünleri	3.287.601	6.281.669	91,07%	1,66%
62-Örülmemiş giyim eşyası ve aksesuarı	3.971.402	5.630.123	41,77%	1,49%
21-Yenilen çeşitli gıda müstahzarları (kahve hülusalari, çay hülusalari, mayalar, soslar, diyet mamaları, vb.)	3.452.593	4.674.226	35,38%	1,24%
40-Kauçuk ve kauçuktan eşya	4.147.732	4.445.330	7,17%	1,18%
15-Hayvansal ve bitkisel katı ve sıvı yağlar, yemeklik katı yağlar, hayvansal ve bitkisel mumlar	3.359.604	3.997.314	18,98%	1,06%
87-Motorlu kara taşıtları, traktörler, bisikletler, motosikletler ve diğer kara taşıtları, bunların aksam, parça, aksesuarı	2.505.129	2.797.463	11,67%	0,74%
27-Mineral yakıtlar, mineral yağlar ve bunların damıtılmasından elde edilen ürünler, bitümenli maddeler, mineral mumlar	1.427.802	2.689.994	88,40%	0,71%
94-Mobilyalar, yatak takımları, aydınlatma cihazları, reklam lambaları, ışıklı tabelalar vb., prefabrik yapılar	5.671.199	2.420.707	-57,32%	0,64%
48-Kağıt ve karton, kağıt hamurundan, kağıttan veya kartondan eşya	973.633	2.315.138	137,78%	0,61%
96-Çeşitli mamul eşya (hijyenik havlu, bebek bezi, kalem, akmak, fermuar, fırça vb.)	11.347.328	2.121.802	-81,30%	0,56%
32-Debagatte ve boyacılıkta kullanılan hülusalari, tanenler, boyalar, pigmentler, vernikler, macunlar, mürekkepler, vb.		2.106.888		0,56%
61-Örme giyim eşyası ve aksesuarı	1.599.473	2.065.812	29,16%	0,55%
76-Alüminyum ve alüminyumdan eşya	2.220.054	1.738.048	-21,71%	0,46%
56-Vatka, keçe ve dokunmamıő mensucat, özel iplikler, sicim, kordon, ip, halat ve bunlardan mamul eşya	1.471.757	1.721.633	16,98%	0,46%
18-Kakao ve kakao müstahzarları	1.338.591	1.678.597	25,40%	0,44%
90-Optik, fotoğraf, sinema, ölçü, kontrol, ayar, tıbbi, cerrahi alet ve cihazlar, bunların aksam, parça ve aksesuarı	2.115.770	1.647.844	-22,12%	0,44%
33-Uçucu yağlar ve rezinoitler, parfümeri, kozmetik veya tuvalet müstahzarları	862.207	1.630.395	89,10%	0,43%
54-Sentetik ve suni filamentler, şeritler ve benzeri sentetik ve suni dokumaya elverişli maddeler	961.633	1.426.552	48,35%	0,38%
38-Muhtelif kimyasal maddeler (biodizel, yangın söndürme maddeleri, dezenfektanlar, haőarat öldürücüler, vb.)	4.823.228	1.240.759	-74,28%	0,33%
34-Sabunlar, yüzey-aktif organik maddeler, yıkama-yağlama müstahzarları, mumlar, bakım müstahzarları, diőçilik müstahzarları	749.140	1.149.911	53,50%	0,30%

Adana-Etiyopya İkili Ticaret

Adana-Etiyopya ikili ticareti incelendiğinde Adana'nın ticaret fazlası verdiği görülmektedir. Son 10 yıllık dönemde en yüksek yıllık hacme 2016 yılında yaklaşık 12 milyon USD ile ulaşılmıştır. 2019 yılında Adana ihracatı yaklaşık 8,5 milyon USD olurken, 2017 yılından itibaren ilimizin ithalatı gözlemlenmemiştir.

Adana'dan Etiyopya'ya Yapılan İhracat

Yıllar	Adana Toplam İhracat (USD)	Etiyopya'ya İhracat (USD)	Pay
2011	1.756.356.293	2.707.019	0,15%
2012	1.914.550.438	8.232.063	0,43%
2013	1.916.195.800	4.787.175	0,25%
2014	1.908.505.201	4.698.470	0,25%
2015	1.683.496.995	8.607.047	0,51%
2016	1.607.018.270	11.807.834	0,73%
2017	1.822.615.401	6.987.537	0,38%
2018	1.999.153.742	5.963.450	0,30%
2019	1.906.218.598	8.552.530	0,45%

Kaynak: TÜİK

Adana'nın Etiyopya'dan İthalatı

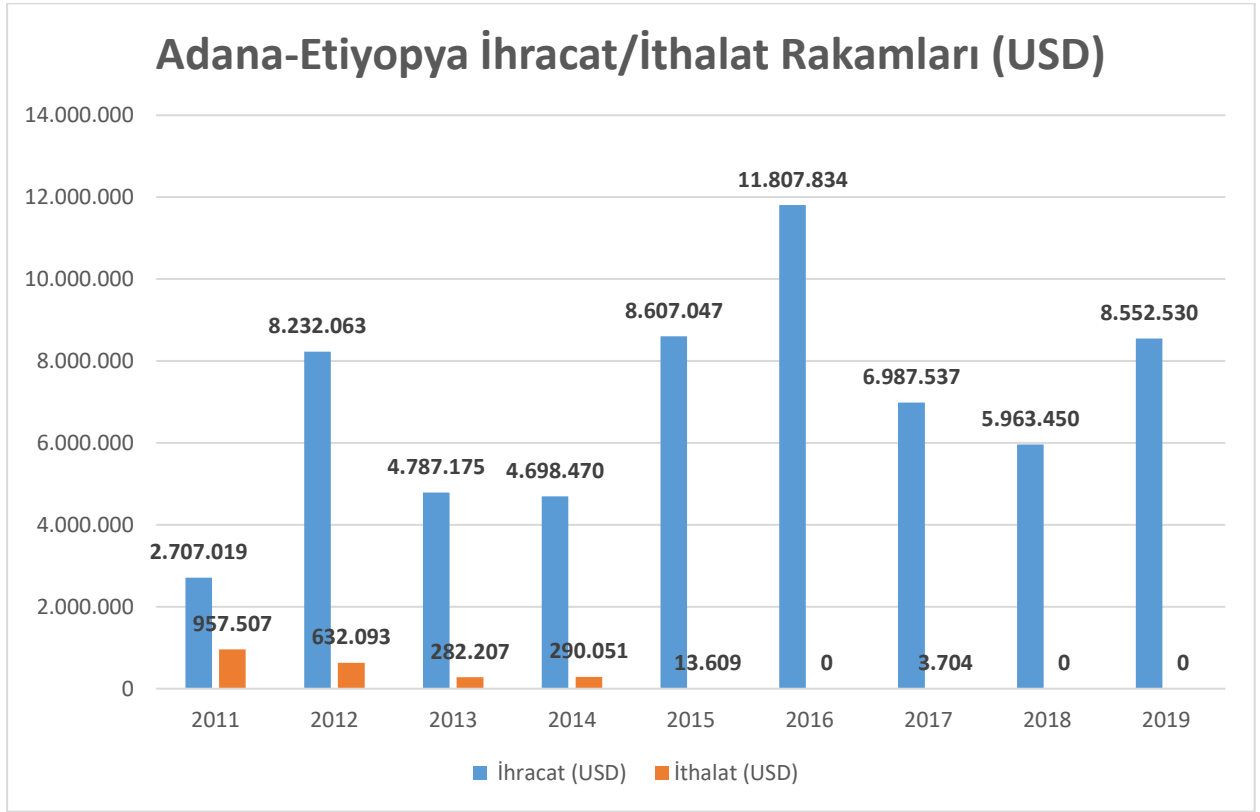
Yıllar	Adana Toplam İthalat (USD)	Etiyopya'dan İthalat (USD)	Pay
2011	2.974.778.710	957.507	0,03%
2012	3.046.331.991	632.093	0,02%
2013	2.694.130.689	282.207	0,01%
2014	2.443.552.400	290.051	0,01%
2015	2.048.362.135	13.609	0,00%
2016	1.803.482.463	3.704	0,00%

Kaynak: TÜİK

Adana-Etiyopya İkili Ticaret		
Yıllar	İhracat Değişim (%)	İthalat Değişim (%)
2011	95,86%	56,26%
2012	204,10%	-33,99%
2013	-41,85%	-55,35%
2014	-1,85%	2,78%
2015	83,19%	-95,31%
2016	37,19%	-100,00%
2017	-40,82%	
2018	-14,66%	-100,00%
2019	43,42%	

Kaynak: TÜİK

Adana-Etiyopya				
Yıllar	İhracat (USD)	İthalat (USD)	Hacim (USD)	Denge (USD)
2011	2.707.019	957.507	3.664.526	1.749.512
2012	8.232.063	632.093	8.864.156	7.599.970
2013	4.787.175	282.207	5.069.382	4.504.968
2014	4.698.470	290.051	4.988.521	4.408.419
2015	8.607.047	13.609	8.620.656	8.593.438
2016	11.807.834	0	11.807.834	11.807.834
2017	6.987.537	3.704	6.991.241	6.983.833
2018	5.963.450	0	5.963.450	5.963.450
2019	8.552.530	0	8.552.530	8.552.530

Adana'dan Etiyopya'ya Yapılan İhracat

GTİP / Fasıı Adı	2018	2019	2018-2019 Değişim %	'19 Pay
Genel Toplam	5.963.450	8.552.530	43,42%	100,00%
39-Plastikler ve mamulleri	866.157	6.685.437	671,85%	78,17%
84-Kazanlar, makinalar, mekanik cihazlar ve aletler, nükleer reaktörler, bunların aksam ve parçaları	301.923	374.028	23,88%	4,37%
85-Elektrikli makina ve cihazlar, ses kaydetme-verme, televizyon görüntü-ses kaydetme-verme cihazları, aksam-parça-aksesuarı	480.827	359.391	-25,26%	4,20%
32-Debagatte ve boyacılıkta kullanılan hülusalalar, tanenler, boyalar, pigmentler, vernikler, macunlar, mürekkepler, vb.	343.268	339.362	-1,14%	3,97%
87-Motorlu kara taşıtları, traktörler, bisikletler, motosikletler ve diğer kara taşıtları, bunların aksam, parça, aksesuarı	256.858	321.071	25,00%	3,75%
34-Sabunlar, yüzey-aktif organik maddeler, yıkama-yağlama müstahzarları, mumlar, bakım müstahzarları, dişçilik müstahzarları	69.002	142.360	106,31%	1,66%
21-Yenilen çeşitli gıda müstahzarları (kahve hülusalaları, çay hülusalaları, mayalar, soslar, diyet mamaları, vb.)		97.090		1,14%
38-Muhtelif kimyasal maddeler (biodizel, yangın söndürme maddeleri, dezenfektanlar, haşarat öldürücüler, vb.)	185.928	82.726	-55,51%	0,97%
27-Mineral yakıtlar, mineral yağlar ve bunların damıtılmasından elde edilen ürünler, bitümenli maddeler, mineral mumlar		26.584		0,31%
73-Demir veya çelikten eşya	2.244.824	24.631	-98,90%	0,29%
40-Kauçuk ve kauçuktan eşya	17.393	24.127	38,72%	0,28%
96-Çeşitli mamul eşya (hijyenik havlu, bebek bezi, kalem, çakmak, fermuar, fırça vb.)		20.657		0,24%
29-Organik kimyasal ürünler	6.313	12.948	105,10%	0,15%
17-Şeker ve şeker mamulleri		9.480		0,11%
90-Optik, fotoğraf, sinema, ölçü, kontrol, ayar, tıbbi, cerrahi alet ve cihazlar, bunların aksam, parça ve aksesuarı	94.168	8.189	-91,30%	0,10%
52-Pamuk, pamuk ipliği ve pamuklu mensucat	110.672	8.023	-92,75%	0,09%
35-Albüminoid maddeler, değişikliğe uğramış nişasta esaslı ürünler, tutkallar, enzimler	8.125	5.861	-27,86%	0,07%
48-Kağıt ve karton, kağıt hamurundan, kağıttan veya kartondan eşya		5.524		0,06%
63-Dokunabilir maddelerden hazır eşya, takımlar, kullanılmış giyim ve dokunmuş diğer eşya, paçavralar	11.042	1.921	-82,60%	0,02%
70-Cam ve cam eşya	33.766	1.200	-96,45%	0,01%
74-Bakır ve bakırdan eşya		1.032		0,01%
54-Sentetik ve suni filamentler, şeritler ve benzeri sentetik ve suni dokumaya elverişli maddeler		280		
94-Mobilyalar, yatak takımları, aydınlatma cihazları, reklam lambaları, ışıklı tabelalar vb., prefabrik yapılar	17.763	248	-98,60%	
72-Demir ve çelik	489.627	200	-99,96%	
68-Taş, alçı, çimento, amyant, mika veya benzeri maddelerden eşya	500	160	-68,00%	
1-Canlı hayvanlar	5.760		-100,00%	
55-Sentetik ve suni devamsız lifler	19.590		-100,00%	
69-Seramik mamulleri	13.300		-100,00%	
76-Alüminyum ve alüminyumdan eşya	369.358		-100,00%	
82-Adi metallerden aletler, bıçakçı eşyası ve sofrta takımları, adi metallerden bunların aksam ve parçaları	2.451		-100,00%	
83-Adi metallerden çeşitli eşya (kilit, kasa, mobilya tertibatı, vb.)	14.835		-100,00%	

Adana'nın Etiyopya'dan İthalatı

GTİP / Fasıı Adı	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2017
Genel Toplam	612.770	957.507	632.093	282.207	290.051	13.609	3.704
6-Canlı ağaçlar ve diğer bitkiler, yumrular, kökler ve benzerleri, kesme çiçekler ve süs yaprakları			366	3.549	14.617	13.609	3.704
5-Diğer hayvansal menşeli ürünler (kıl, kemik, boynuz, fildişi, mercan, bağırsak, vb.)		957.507	631.727	275.787			
52-Pamuk, pamuk ipliği ve pamuklu mensucat	612.770				272.659		
41-Ham postlar, deriler (kürkler hariç) ve kseleler				2.871			
84-Kazanlar, makinalar, mekanik cihazlar ve aletler, nükleer reaktörler, bunların aksam ve parçaları					2.775		

Yerinde Pazar Araştırmasının ürünü olan veriler Ticaret Bakanlığı lke sayfasından derlenmiş olup, dış ticaret verilerinin tümü Adana Sanayi Odası'nın çalışmasının ürünleridir.

Kaynaklar:

- T.C. Ticaret Bakanlığı
- T.C. Dışışleri Bakanlığı
- ITC-TradeMap / TÜİK

03.03.2020_Halis Can şire